

کارگاه‌های تولیدی حمایتی رهیافتی در جهت

آموزش حرفه‌ای و اشتغال‌زائی معلولین

مهندس سیروس مخصوصی

حوزه معاونت توانبخشی سازمان بهزیستی

معلولین دارای همان امیدها و آرزوهای حقوقی هستند که سایرین دارا می‌باشند. این بیانیه ساده و اساسی از طرف همگان احسان نشده و مورد تأیید قرار نگرفته است. زیرا ما شاهد این واقعیت هستیم که هیچ کشوری حتی در زمان شکوفائی اقتصادی مسئله، شرکت دادن افراد معلول خود را در زندگی فعال اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی حل نکرده است. در حالیکه بیکاری فراوان است. معلولین بیش از دیگران صدمه می‌بینند و امید این افراد برای پیدا کردن کار بسیار کم بوده بطوریکه نرخ بیکاری آنان حداقل دو برابر افراد عادی می‌باشد، زیرا نگرش افراد جامعه خصوصاً کار فرمایان در مورد آنان منفی بوده و بیشتر به ناتوانائی‌های آنان توجه می‌کنند و اگر کاری هم به آنان ارجاع نمایند از نظر ترحم و دلسوزی است. متأسفانه اینگونه نگرشها باعث می‌شود که نه تنها حقوق انسانی معلولین نادیده گرفته شود بلکه منافع اقتصادی را که در صورت ارجاع کار به این افراد عاید خود آنها، خانواده و کشور می‌گردد به حساب نیاوریم. از نظر انسانی تصور معلولی که احساس بی‌کفایتی و وابستگی و عدم اطمینان به آینده می‌کند، فردی که اغلب مطرود جامعه است و یا برای امرار معاش به گدائی روی می‌آورد خیلی غم‌انگیز است. لذا در بحث توانبخشی با توجه به اهداف و برنامه‌های آن و ارائه خدمات توانپزشکی و اجتماعی در نهایت توانبخشی و اجتماعی در نهایت توانبخشی حرفه‌ای و به استقلال رسیدن و خودکفائی معلول مطرح می‌گردد که از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و در حقیقت می‌توان گفت تمام هزینه‌ها و خدماتی که در توانبخشی پزشکی و اجتماعی برای معلول می‌شود باید بتواند ضمن بالا بردن توانائی‌ها و شکوفائی استعدادها، زمینه الحاق او را به جامعه فراهم آورد. والا تمام خدمات ارائه شده و هزینه‌هایی که در این راه مصرف گردیده، به هدر رفته و نتیجه‌ای ندارد. در برنامه‌های توانبخشی حرفه‌ای با ارائه آموزشهای فنی و حرفه‌ای مهارت شغلی معلول را بالا برده و او را آماده ورود به بازار کار کرده تا قادر باشد به شغلی مناسب در جامعه دست یابد.

اما یکی از مشکلاتی که از فرآیند توانبخشی حرفه‌ای گروهی از معلولین وجود دارد اشتغال‌زائی

حمایت حقوق کودکان و دانش آموزان استثنایی

آنان می‌باشد که بعلت نوع و شدت معلولیت قادر به دستیابی شغلی مناسب در اجتماع نمی‌باشند. این گروه از معلولین مانند جسمی حرکتی شدید، ضایعات نخاعی، چندمعلولیتی، افراد کم‌توان ذهنی آموزش‌پذیر با توجه به مسائل و مشکلاتی که از نظر انطباق با محیط زندگی، جامعه و کار دارند کمتر قادر به استفاده از فرصتهای عادی مانند دیگران بوده و از این نظر نیاز میرم به حمایت‌های قانونی دارند. از این رو نقش کارگاههای تولیدی حمایتی در ارائه خدمات توانبخشی حرفه‌ای و زمینه‌سازی اشتغال برای این گروه از معلولین از اهمیت ویژه برخوردار است. کارگاههای تولیدی حمایتی که با سرمایه‌گذاری دولتی و هزینه زیادی تأسیس می‌گردد. سیستم آن باید بگونه‌ای طراحی شود که قادر باشند به مسائل و مشکلات معلولین پاسخ مناسب بدهد. لذا در این طرح با توجه به مسائل اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و حتی اقلیمی هر کارگاه در حوزه فعالیت سعی شده است. مسائل زیر مورد بررسی قرار گرفته و پیشنهاد اجرایی ارائه گردد.

۱- جایگاه کارگاههای تولیدی در نظام دولتی کشور

۲- اهداف و برنامه‌های آموزشی کارگاههای تولیدی با توجه به توسعه منطقه‌ای

۳- چگونگی سیستم اعتبارات و گردش مالی که بتواند توجیه اقتصادی داشته باشد

۴- چگونگی جذب و مشارکت سازمانها و ارگانهای دولتی و خصوصی و افراد خیر در جهت اهداف توانبخشی حرفه‌ای

۵- چگونگی زمینه‌سازی اشتغال معلولین در حوزه فعالیت (خوداشتغالی، شرکت‌های تعاونی خاص معلولین و...)

۶- چگونگی مشارکت والدین معلولین در برنامه توانبخشی حرفه‌ای.